

1 (366)
2018

**Czasopismo
Instytutu Zachodniego
w Poznaniu**

Kwartalnik

Instytut Zachodni

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

EUROPA: POLITYKA. GOSPODARKA, KULTURA...

- 5 Od Redakcji
- 7 *Janusz Józef Węc*, Perspektywy zmian ustrojowych w Unii Europejskiej do 2025 r. Implikacje dla Polski
- 33 *Marek Rewizorski*, Między targami a argumentacją. Kontekstualne spojrzenie na rolę Unii Europejskiej w G20
- 49 *Sebastian Paczos*, Przywództwo polityczne w Unii Europejskiej w dobie kryzysu
- 63 *Tomasz Morozowski*, Unia Europejska w poszukiwaniu odpowiedzi na ekspansję gospodarczą Chińskiej Republiki Ludowej w Europie
- 81 *Wojciech Bąba*, Relacje europejskich państw b. ZSRR z Unią Europejską – stan i perspektywy
- 97 *Katarzyna Nagel*, Determinanty aktywnej polityki rynku pracy w krajach Europy Środkowo-Wschodniej
- 113 *Magdalena Kapela*, *Katarzyna Osiecka*, Wpływ kosztów pracy na polski eksport
- 131 *Grzegorz Dybowski*, Zmiany jakościowe w światowym systemie żywnościowym
- 147 *Jerzy Menkes*, *Anna Kociołek-Pęksa*, Aksjologia praw człowieka jako wyznacznik pragmatyzmu ONZ. Nowy paradygmat bezpieczeństwa i prawa człowieka – metaforyzacje w prawie
- 161 *Cezary Kościelniak*, Kryzys czy poszukiwanie nowej formuły uniwersytetu humboldtowskiego?
- 177 *Anna Szczepańska-Dudziak*, Konsulat USA w Poznaniu – w cieniu zimnowojennej rywalizacji (1946-1951)
- 191 *Katarzyna Jędraszczyk*, Cerkiew prawosławna na Ukrainie i w Rosji po 2013 r. wobec wyzwań politycznych, konfliktu rosyjsko-ukraińskiego oraz pytań o granice suwerenności
- 211 *Julita Rachwańska*, Polak-katolik, Niemiec-ewangelik – obecność stereotypu narodowościowo-wyznaniowego wśród ludności kościerskiej okresu międzywojennego (1920-1939)
- RAPORTY Z BADAŃ**
- 225 *Marlena Dzikowska*, *Marian Gorynia*, *Barbara Jankowska*, *Aleksandra Kania*, *Katarzyna Mroczyk-Dąbrowska*, *Piotr Trąpczyński*, Globalny kryzys gospodarczy – perspektywa makro- i mikroekonomiczna w Polsce i Grecji

OCENY I OMÓWIENIA

- 243 Piotr Oleksy, Wspólnota z przypadku. Studium tożsamości mieszkańców Naddniestrza (omów. Grzegorz Skrukwa)

Z KRONIKI NAUKOWEJ

- 247 *Hans-Jürgen Abromeit*, 500 Jahre Reformation. Luthers Welt, Luthers Weg, Luthers Wirkung
- 257 *Agata Haas, Robert Wieczorek*, Colloquium Opole 2017. W 500-lecie Reformacji. Dziedzictwo, miejsce i przyszłość chrześcijaństwa
- 259 *Karol Janoś*, Europa socjalna? Trójkąt Weimarski wobec rynku pracy w UE

Szanowni czytelnicy „Przeglądu Zachodniego”,

niezmiennie obecna na łamach czasopisma Instytutu Zachodniego problematyka europejska wypełnia najnowszy numer, otwierający rocznik 2018. Kolejny raz kwestie ujęte w lakonicznym haśle – **Europa: polityka, gospodarka, kultura** ukazane zostały na szerokim tle, tym razem jednak nie chodzi o zmagania cywilizacji i kryzysy otwierające nowe perspektywy, lecz o zmiany instytucjonalne i funkcjonalne. Choć przeobrażenia te są również reakcją na trwające przesilenia, świadczą o zaawansowaniu procesów integracyjnych, coraz ściślej wiążących decyzje podejmowane na najwyższych szczeblach z sytuacją prawną oraz faktyczną obywateli i mieszkańców kontynentu. Ilustruje to choćby dyskusja wokół socjalnego wymiaru Unii Europejskiej.

Drugim mianownikiem łączącym część prezentowanych opracowań są rzutujące na sytuację Europy czynniki mające swe źródła w bliższym i dalszym sąsiedztwie, a także zagadnienia globalne, takie jak ekspansja Chin czy pragmatyka ONZ. Bez mała każdy z podjętych przez autorów prezentowanego tomu problemów, należących do sfery aktywności państw, organizacji międzynarodowych, instytucji oraz podmiotów gospodarczych, uczelni czy nawet wspólnot wyznaniowych, choć sięga odległych w przestrzeni czy zakresie działań rozwiązań, znajduje odzwierciedlenie w zwyczajnej codzienności. Sieć niezliczonych zależności i wpływów determinuje warunki, w jakich Europie przychodzi decydować o współpracy państw i społeczeństw oraz relacjach ze światowym otoczeniem, a dynamiczny charakter przemian siłą rzeczy czyni je coraz bliższymi świadomości ludzi. Ukazują to przykłady dotyczące rynku pracy, eksportu czy zmian systemu żywnościowego.

Może więc towarzysząca europejskiej wspólnotocie myśl o potrzebie oparcia jej na fundamencie tożsamości samych Europejczyków ziści się w dość przewrotny sposób: nie wprost przez wspólnie respektowane wartości, ale przez pragmatyczne rozwiązania, które decydować będą o sytuacji ludzi oraz pozycji kontynentu w światowej konkurencji i konfrontacji? Czy jednak ograniczenie się do działań reaktywnych w dłuższej perspektywie wystarczy? Symptomatyczne są w tym kontekście materiały zamieszczone w dziale kroniki, nawiązujące jeszcze do jubileuszu Reformacji. Obrazowo przypominają o odwadze podejmowania zmian, które okazują się kluczowe dla przyszłych epok.

Natalia Jackowska

